

University of Toronto
Department of Slavic Languages and Literatures

Questions for Ph. D. Comprehensive Examination
in the Major Field of Ukrainian Literature

Part One (morning session)

This examination consists of four questions in two parts. The examination is to be written in two two-hour sessions (10:00 AM – 12:00 noon; 2:00 PM – 4:00 PM). The first (morning session) consists of questions A and B. The second (afternoon) session consists of questions C and D. In question A the student must identify ALL the passages but must write explications of only THREE of them. In questions B, C, and D the student must answer only ONE of the questions proposed. The student must write his answers in an examination book or on separate sheets of paper. The student's responses to Questions A and B (Part One of the Examination) are collected from the student at the end of the first session and are not returned to the student for further work in the second session. Questions C and D (Part Two of the Examination) are printed on a separate sheet, which is given to the student at the beginning of the second (afternoon) session. The student may keep the examination questions and may consult Part One of the Examination while writing Part Two.

Question A (one hour)

Identify ALL SIX texts on the attached sheets. Name the author and title of the text or the work from which the text is excerpted and indicate when it was written (as closely as you can). Choose THREE of these texts and write a brief explication of them. What are the characteristic features of this text, this work, and this author? What themes, motifs, ideas are characteristic of this work and this author? You must choose at least one prose text.

Question B (one hour)

Select ONE of the following questions and write an insightful essay on the topic.

B1. Examine the conflicting goals of personal salvation and public (especially cultural) welfare as it manifests itself in the literature of the 17th and 18th centuries.

B2. Examine the cultural situation in Ukraine before and after the Khmel'nyts'kyi revolt. How does the situation change in the 18th century?

B3. Hryhorii Skovoroda is an unusual figure in Ukrainian literature. Examine his person, his writings, and the cultural context in his time.

University of Toronto
Department of Slavic Languages and Literatures

Questions for Ph. D. Comprehensive Examination
in the Major Field of Ukrainian Literature

Part Two (afternoon session)

Question C (one hour)

Select ONE of the following questions and write an intelligent essay on the topic.

C1. Examine the theme of Volk, people, nation. Discuss how the Ukrainian people "served" Ukrainian literature while literature "served" the Ukrainian people.

C2. Examine how the theme of historical and geographic neighbors and/or "relatives" is depicted or reflected in Ukrainian literature in the 19th century.

C3. Examine women's themes and women's voices in Ukrainian literature. Characterize the female experience (where it is distinct from the male experience) reflected in Ukrainian literature. What are the uses (abuses, vindications) of women in literary works of the Romantic, Realist, and early Modernist period?

Question D (one hour)

Select ONE of the following questions and write an interesting essay on the topic.

D1. What factors influence the Ukrainian novel in the first half of the twentieth century?

D2. Discuss the problems of modernism and modernity in Ukrainian literature and culture at the turn from the nineteenth to the twentieth century.

D3. Describe and analyze the relation between the literature of the "Rozstriliane vidrodzhennia" and that of the "modernist" period before World War I.

Texts for identification and analysis in Question A.

A1.

Якось-то йдучи уночі
Понад Невою... та, йдучи,
Міркую сам-таки з собою:
«Якби-то,— думаю,— якби
Не похилилися раби...
То не стояло б над Невою
Оцих осквернених палат!
Була б сестра, і був би брат,
А то... нема тепер нічого...
Ні бога навіть, ні півбога.
Псарі з псарятами царять,
А ми, дотепні доїжджачі,
Хортів годуємо та плачем».
Отак-то я собі вночі,
Понад Невою ідучи,
Гарненько думав. І не бачу,
Що з того боку, мов із ями,
Очима лупа кошения —
А то два ліхтаря горять
Коло апостольської брами.
Я схаменувся, осінивсь
Святим хрестом і тричі плюнув
Та й знову думать заходивсь
Про те ж таки, що й перше думав.

A2.

Проходячи повз книгарню, він спинився коло вітрини й почав розглядати книжки. Вони були рідні йому ще змалку. Ще не вміючи читати, зовсім хлоп'ям, він гортав єдину книгу, що прикрашала божницю дядькової хати, — якийсь столітній журнал з безконечними портретами царя, архімандритів та генералів. І якраз не малюнки, а низки чорних рівненьких знаків вбирали його очі. Він навіть не пам'ятав, як вивчився читати. Якось випадково. І потім з насолодою вимовляв слова, аж ніяк не розуміючи їхнього змісту.

Коло вітрини він стояв довго, читаючи одну за одною назви книжок та видавництв і дати років. Про деякі він думав, що вони будуть потрібні йому в інституті. Але чудне враження справляла на нього ця маса томів, що серед них він побачив тільки одну читану книжку. В них немов зосередилося все те чуже, що мимоволі лякало його, всі небезпеки, що він мусив побороти в місті. Наперекір розумові й усім попереднім розрахункам, безнадійні думки, спочатку ніби питання, почали опановувати хлопця. Ну, навіщо було сюди забиватись? Що буде далі, як він житиме? Він пропаде, він старцем вертатиме додому. Чом

було не їхати до свого окружного міста на педкурси? До чого ці хлоп'ячі вигадки з інститутом і Києвом? І хлопець стояв коло невеличкої подільської книгарні, що здавалась йому сліпучою, немов вагаючись, чи не вертати на пристань.

A3.

ЛЕСТРИГОНИ

Одіссея, X, 80—134

«Тут, царю, дикий край неситих лестригонів
Та струджених рабів, що вівці стережуть.
Як привела тебе твоя заклята путь
В ці селища смутні недолі та прокльонів?

Ти кажеш: «Поліфем!..» Нашадок Посейдонів,
Він знав вогонь, а ці — сире і свіже рвуть;
Не має впину їх непогамовна лють,
Не відають святих гостинності законів.

Не йди, зостанься тут. Є схови серед скель.
Вночі я справлю твій стовеслий корабель
У тиху сторону народів хлібоїдних.

А сам лишуся тут у горі та біді,
Я тільки думкою до скель долину рідних,
Я тільки чайкою... з тобою... по воді!»

A4.

ЗАСПІВ

У дзвона дзвоню я, до церкви скликаю,
До церкви вселенської правди...
У щирих душ, чистих, високих, шукаю
Проти гайдамацтва поради,

Зберімось, порадьмось, що маєм робити
З ордою, що нас облягає,
Тіснить, не дає нам культурі служити,
Руїнної слави жадає.

Порадьмося вічем, як правда свеводним,
Руїнні гріхи з себе змиймо,
І духом незлобним, умом благородним
Культурі спасенній служимо.

A5.

Посеред хати, на великому подвійному ліжку, на білих ряднах, лежить мов кришенятко, уже посиніле. Ще дихає. Слабий свист вилітає крізь спечені уста і дрібні зубки. Я бачу скляний уже погляд напівзакритих очей, а мої очі, мій мозок жадібно ловлять усі деталі страшного моменту... і все записують... І то велике ліжко з маленьким тілом, і несміливе світло раннього ранку, що обняло сіру ще хату... і забугу на столі, незгашену свічку, що крізь зелену умбрельку кидає мертві тони на вид дитини... і порозливану долі воду, і блиск свічки на пляшці з лікарством... Щоб не забути... щоб нічого не забути... ні тих ребер, що з останнім диханням то піднімають, то опускають рядно... ні тих, мертвих уже, золотих кучерів, розсипаних по подушці, ані теплового запаху холодіючого тіла, що виповняє хату... Все воно здається мені... колись... як матеріал... я се чую, я розумію, хтось мені говорить про се, хтось другий, що сидить у мені... Я знаю, що то він дивиться моїми очима, що то він ненажерливою пам'яттю письменника всичує в себе всю сю картину смерті на світанні життя... Ох, як мені гидко, як мені страшно, як ся свідомість раниць моє батьківське серце... Я не витримаю більше... Геть, геть із дому якомога швидше...

A6.

ПРОРИВ

Дельфін не гравсь у морі,
не був і сонцехмар —
на давню синю тему
задумалась гора.

Я йшов і оглянувся —
чи хтось мене позвав!
Креснуло-полоснуло
і блиснуло в слова.

І дощ заколихався,
перемісило муть.
Грімкі, палкі промови
над морем як у тьму.

І я побіг. Над муттю —
то був такий прорив!
На дві октави нижче
шуміло із гори...